

IV:- Knowledge & Curriculum

Sem II
15/5/17

Q. P. Code : 09827

[Time : 2½ Hours]

[Marks : 70]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. Answer **Any Six** questions out of which question No. 9 is compulsory.
 2. **Marks** are indicated against **each** question.
 3. Students answering in **regional languages** should refer in case of doubt to the **main text paper in English**.

1. "Activity based Learning plays a pivotal role in today's classroom" Justify with reference to Mahatma Gandhi's view to cater to child centered education. **10**
2. What is the Etymological meaning of Education? Elaborate its characteristics. **10**
3. According to Dr. Ambedkar "Modern values influence the educational development of the individual and society" Justify. **10**
4. What is Democratic Education? Explain its need and significance. **10**
5. Explain the Psychological and Sociological determinants of curriculum construction. **10**
6. Critically analyse the influence of school practices while engaging with the curriculum. **10**
7. "Various social groups need to be kept in mind while translating the curriculum into textbooks" Elaborate. **10**
8. Elaborate the functions of NCERT and SCERT in evaluating the curriculum. **10**
9. Attempt **any four** of the following : **20**
 - a) Concept of Modernity,
 - b) Tagore's view of Secularism,
 - c) Role of Nation in curriculum construction,
 - d) Need for Dialogue in Education,
 - e) Evaluating Effectiveness of Teacher Training,
 - f) Any five characteristics of Knowledge.

TURN OVER

१. “आजच्या वर्गामध्ये कृतीआधारित अध्ययन महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावते” महात्मा गांधीच्या विद्यार्थी केंद्रीत शिक्षणास पुष्ठी देणाऱ्या विचारांसंदर्भात या विधानाचे समर्थन करा. १०
२. शिक्षणाचा व्युत्पत्तीशास्त्रीय (Etymological) अर्थ कोणता आहे? त्याची वैशिष्ट्ये विशद करा. १०
३. डॉ. आंबेडकरांच्या मते “व्यक्ती आणि समाजाच्या शैक्षणिक विकासावर आधुनिक मूल्ये प्रभाव टाकतात” समर्थन करा. १०
४. लोकशाहीत्मक शिक्षण म्हणजे काय? त्याची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा. १०
५. अभ्यासक्रम रचनेची मानसशास्त्रीय आणि समाजशास्त्रीय निर्धारके स्पष्ट करा. १०
६. अभ्यासक्रम हाताळताना त्यात अंतर्भूत असलेल्या प्रथांच्या प्रभावाचे चिकित्सक विश्लेषण करा. १०
७. “अभ्यासक्रमाचे पाठ्यपुस्तकात रुपांतरण करताना विविध सामाजिक गटांना लक्षात घेणे गरजेचे ठरते” विशद करा. १०
८. अभ्यासक्रम मूल्यमापनाची NCERT आणि SCERT ची कार्ये विशद करा. १०
९. कोणत्याही चारांवर थोडक्यात लिहा : २०
 - अ) आधुनिकतेची संकल्पना,
 - ब) धर्मनिरपेक्षतेवरील टागोरांची मते,
 - क) अभ्यासक्रम रचनेतील राष्ट्राची भूमिका,
 - ड) शिक्षणात संवादाची गरज,
 - इ) शिक्षक प्रशिक्षणाच्या परिणामकारकतेचे मूल्यमापन,
 - फ) ज्ञानाची कोणतेही पाच वैशिष्ट्ये.

१. "आज की कक्षा में कृतीप्रधान अधिगम महत्वपूर्ण भूमिका निभाते है।" महात्मा गांधी के विद्यार्थी केंद्र शिक्षा को बढावा देने के विचारों के संदर्भ में इस विधान का समर्थन कीजिए । १०
२. शिक्षा का व्युत्पत्तीशास्त्रीय (Etymological) अर्थ क्या है? उसकी विशेषताएँ वर्णन कीजिए । १०
३. डॉ. आंबेडकर के नुसार "व्यक्ती और समाज के शैक्षिक विकासपर आधुनिक मूल्य प्रभाव डालते है।" समर्थन कीजिए । १०
४. लोकतांत्रिक शिक्षा क्या है? उसकी आवश्यकता और महत्व स्पष्ट कीजिए । १०
५. पाठ्यक्रम रचना के मनोवैज्ञानिक और समाजशास्त्रीय निर्धारक स्पष्ट कीजिए । १०
६. पाठ्यक्रम का मनोहन (Engaging) करते समय उसमे अंतर्निहित प्रथाओं के प्रभाव का चिकित्सक विश्लेषण कीजिए । १०
७. "पाठ्यक्रम का किताब में रूपांतरण करते समय विभिन्न सामाजिक समूहों का विचार करना आवश्यक है।" विशद कीजिए । १०
८. पाठ्यक्रम मूल्यांकन के NCERT और SCERT के कार्य विशद कीजिए । १०
९. निम्नलिखित किन्ही चार पर संक्षेप में लिखिए । २०
 - अ) आधुनिकता की संकल्पना,
 - ब) धर्मनिरपेक्षतापर टागोर के अभिप्राय,
 - क) पाठ्यक्रम रचना में राष्ट्र की भूमिका,
 - ड) शिक्षा में सवांद की आवश्यकता,
 - इ) शिक्षा प्रशिक्षण की परिणामकारकता का मूल्यांकन,
 - फ) ज्ञान की कोई पाँच विशेषताएँ.